

simum Apostolicæ sedis episcopum, ut in tua pravitate persistas, prævaricationis accusas? Qui non recessit a suo præcessore Innocentio, quem tu nominare timuisti; sed maluisti Zosimum, quia egit primitus lenius cum Cœlestio: quoniam se in his sensibus vestris¹, » Si quid displiceret, paratum esse dixerat corrigi, et Innocentii litteris consensurum esse promiserat.

XXXVIII. Memento sane quemadmodum de constituendo episcopo dissentionem populi Romani insultabundus objectas (4). Quod abs te quæro, utrum homines sua fecerint voluntate. Quod si negas, quomodo liberum defendis arbitrium? Si autem fateris, quomodo eum vocas « Ultionem Dei, » atque a vestro dogmate exorbitas, dum putari divinitus vindicatus affectas? An tandem aliquando concedis, quod obstinatissima contentione negaveras, occulto Dei judicio fieri, ut in ipsis hominum voluntatibus inveniatur aliquid, quod et peccatum sit et poena peccati? Hoc enim nisi in ista tua sententiâ sapuisses, nullo modo factum hominum ultionem Dei esse dixisses. Sed quando ante annos plurimos tale ibi quiddam de beato Damaso et Ursicino contigit, nondum Pelagianos Ecclesia Romana damnaverat.

XXXIX. Dicis, « Me quoque ipsum innovasse sensus meos, et initio conversionis meæ hoc sensisse quod tu. » Sed fallis, aut falleris, sive calumniando his quæ nunc dico, sive non intelligendo, vel potius non legendo ea quæ tunc dixi. Nam ego per unum hominem in mundum intrasse peccatum², et per peccatum mortem, et ita in omnes homines pertransisse, in quo peccaverunt omnes; ab initio conversionis meæ sic tenui semper, ut teneo. Extant libri quos adhuc laicus recentissima mea conversione conscripsi, etsi nondum sicut postea sacris Litteris

¹ Lib. de Pecc. origin. cap. 6, 7 et 23. — ² Rom. v, 12.

eruditus, tamen nihil de hac re jam tunc sentiens, et ubi disputandi ratio poposeerat dicens, nisi quod antiquitus discit et docet omnis Ecclesia: in has videlicet magnas manifestasque miserias, in quibus homo vanitati similis factus est⁴, ut dies ejus sicut umbra prætereant, et sit universa vanitas omnis homo vivens², merito peccati originalis genus humanum fuisse collapsum; unde non liberat nisi qui dixit, « Veritas liberabit vos³: » et, « Ego sum veritas⁴: » et, « Si vos Filius liberaverit, » tunc vere liberi eritis⁵; » Non enim a vanitate nisi veritas liberat; sed secundum gratiam, non secundum debitum; per misericordiam, non per meritum. Sicut enim judicii fuit ut vanitati subjiceremur: ita misericordiæ est ut veritate liberemur, et ipsa bona merita nostra non nisi Dei dona esse fateamur.

XL. Jam nunc illam tuam discutiamus calumniam, qua « Me dixisse criminari, baptizatos ex parte mundari. Quod melius dicis meis sermonibus apparere: » eosque sermones meos, quibus hoc apparere posse asseveras, considerandos in tua disputatione proponis. Ago gratias, nempe isti sunt⁶; « Carnis, inquam, concupiscentia non est nuptiis imputanda, sed toleranda. Non enim est ex naturali connubio veniens bonum, sed ex antiquo peccato accidens malum. Propter hanc ergo fit, ut etiam de justis et legitimis nuptiis filiorum Dei, non filii Dei, sed filii sæculi generentur: quia et hi qui generant, si jam regenerati sunt, non ex hoc generant quo filii Dei sunt, sed ex quo adhuc filii sæculi. Dominica quippe sententia est: Filii hujus sæculi generant et generantur⁷. Ex quo itaque sumus adhuc filii hujus sæculi, exterior homo noster corrumpitur, ex hoc et hujus sæculi filii ge-

¹ Psal. cxliii, 4. — ² Id. xxxviii, 6. — ³ Joan. viii, 32. — ⁴ Id. xiv, 6. — ⁵ Id. viii, 36. — ⁶ Lib. i. de Nuot. cap. 17 et 18. — ⁷ Luc. xx, 34.

nerantur¹: ex quo sumus filii Dei, interior renovatur de die in diem. Quamvis et ipse exterior per lavacrum sanctificatus sit, et spem futuræ incorruptionis acceperit, propter quod et templum Dei merito dicitur: sed hoc non solum propter præsentem sanctificationem², sed propter illam spem dictum est, de qua dicitur, Et nos ipsi primitias habentes spiritus ingemiscimus³, adoptionem expectantes redemptionem corporis nostri. Si ergo redemptio corporis nostri secundum Apostolum expectatur, profecto quod expectatur adhuc speratur, nondum tenetur. » Nihil habent hæc verba mea quod non in se baptizatus agnoscat, qui cum Apostolo dicit, Et ipsi in nobismetipsis ingemiscimus. Unde et alibi ait: « Etenim qui sumus in hac habitatione, ingemiscimus gravati⁴. » Quo pertinet etiam illud, quod in libro Sapientiæ legimus. « Corpus enim corruptibile aggravat animam, » et deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem⁵. » Sed tu tanquam in cælo jam inter Angelos immortaliter habitans, verba infirmitatis et mortalitatis irrides; et ea exponens non secundum meum sensum, sed secundum dolum tuum, dixisse me affirmas, « Quod gratia non perfecte hominem novum faciat. » Non hoc dico: attende quod dico. Gratia perfecte hominem novum facit; quandoquidem et ad corporis immortalitatem plenamque felicitatem ipsa perducit. Nunc etiam perfecte innovat hominem, quantum attinet ad liberationem ab omnibus omnino peccatis, non quantum ad liberationem attinet ab omnibus malis, et ab omni corruptione mortalitatis, qua nunc corpus aggravat animam. Unde est gemitus, quem suum quoque confitetur Apostolus dicens, « Et ipsi in nobismetipsis ingemiscimus⁶. » Sed ad illam

¹ 2 Cor. iv, 16. — ² 1 Cor. iii, 16. — ³ Rom. viii, 23. — ⁴ 2 Cor. v, 4. — ⁵ Sap. ix, 15. — ⁶ Rom. viii, 23.

quoque perfectionem quæ speratur, eodem baptismo, quod hic accipitur, pervenitur. Non autem omnes filii sæculi filii sunt diaboli, quamvis omnes filii diaboli filii sint sæculi. Sunt enim etiam filii Dei, qui tamen adhuc filii sunt sæculi; propter quod et conjugio copulantur: « Sed filios Dei carne non gignunt, quia et ipsi ut essent » filii Dei, non ex carne, non ex sanguine, non ex voluntate viri, neque ex voluntate carnis, sed ex Deo nati » sunt¹. » Sanctificatio ergo per baptismum etiam nunc confertur et corpori, non tamen nunc corruptio ejus auferitur, quæ ipsam quoque aggravat animam. Et ideo quamvis casta sint corpora, cum desideriis peccati membra non serviunt, propter quod ad templum Dei pertinere cœperunt: est tamen quod gratia in tota ista ædificatione perficiat, quando caro concupiscit adversus spiritum ut motus malos qui refrenandi sunt incitet², et spiritus adversus carnem ut sanctitas perseveret.

XLI. Quis autem nescit quod nobis egregius doctor inculcas, « Ideo dici carnem concupiscere, quia carnaliter anima concupiscit? » Non enim sine anima ulla potest esse carnis concupiscentia. Nam utique concupiscere viventis sentientisque naturæ est: ita ut non desit concupiscentia, quam spadonum quoque castitas frenet; minus quidem laboriosa, quia ubi materiam de qua operetur non invenit, minus adversus eam libido consurgit: est tamen, pudiceque comprimitur, ne concumbendi quamvis irritus ipse conatus, in eam turpitudinem veniat, propter quam Calligonum Valentiniani junioris eunuchum gladio novimus ultore punitum, meretricis confessione convictum. Neque enim et in libro Ecclesiastico adhiberetur inde similitudo, atque diceretur, « Videns oculis » et ingemiscens, quasi spado complectens virginem et

¹ Joan. i, 13. — ² Galat. v, 17.

» suspirans¹ : » nisi et ipsi moverentur concupiscentiæ carnalis affectibus, licet destituti carnis effectibus. Motibus igitur suis anima quos habet secundum spiritum, adversatur aliis motibus suis quos habet secundum carnem : et rursus motibus suis quos habet secundum carnem, adversatur aliis motibus suis quos habet secundum spiritum : et ideo dicitur, caro concupiscere adversus spiritum, et spiritus adversus carnem². Sed propter hoc et de ipsa anima dictum est, « Renovatur de die in diem³. » Neque enim ipsa in sanctitate non proficit, cum magis magisque minuit eas quibus non consentit carnales cupiditates. Jam baptizatis quippe dicebat Apostolus, Mortificate membra vestra quæ sunt super terram. Ibi et fornicatio, et mala concupiscentia, et avaritia nominatur. Quomodo ergo mortificat jam baptizatus fornicationem, quam non jam perpetrat, et secundum te « Nec habet aliquid quod mortificet⁴ ? » Quomodo, inquam, obtemperat Apostolo dicenti, Mortificate fornicationem ; nisi cum desideria ejus quibus non consentit expugnat, quæ in bene proficientibus, et omnino non fornicantibus, nec consensione, nec opere, etsi non desunt, tamen quotidie minuuntur ? Hoc agitur in templo Dei, quando adjuvante Deo igitur quod præcipit Deus. Opera spiritus eriguntur, opera carnis mortificantur. « Si enim » secundum carnem vixeritis, inquit, moriemini : si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis. » Et ut scirent se hoc non facere nisi gratia Dei, continuo subdidit, « Quotquot enim spiritu Dei aguntur, hi filii sunt » Dei⁵. » Ac per hoc quicumque aguntur Dei spiritu, ipsi facta carnis mortificant spiritu.

XLII. Habent ergo jam baptizati quid agant in se ip-

¹ Eccli. xxx, 21. — ² Galat. v, 17. — ³ 2 Cor. iv, 16. — ⁴ Coloss. iii, 5. — ⁵ Rom. viii, 13.

sis, hoc est, in Dei templo, quod ædificatur hoc tempore, ut deducatur in fine. Ædificatur autem post captivitatem, sicut hujus rei est index titulus Psalmi, ejecto scilicet foras qui captivaverat inimico¹. In ordine quippe Psalmorum, quod mirum videri potest, prior est Psalmus dedicationis domus, et posterior ædificationis. Sed dedicationis ideo prior est, quia illam domum cantat, de qua ejus architectus ait, « Solvite templum hoc, et » in tribus diebus exsuscitabo illud². » Iste autem posterior, quando domus ædificabatur post captivitatem, Ecclesiam prophetavit. Denique et sic incipit : « Can- » tate Domino canticum novum, cantate Domino om- » nis terra³. » Nemo igitur ita desipiat, ut unumquemque baptizatum ideo existimet jam esse perfectum, quia dictum est : « Templum Dei sanctum est, quod estis » vos⁴. » Et, « Nescitis quia corpora vestra templum in » est Spiritus sancti, quem habetis a Deo⁵ ? » Et in alio loco, « Nos enim templum Dei vivi sumus⁶. » Et cætera hujusmodi. Jam enim hoc vocatur ; et cum ædificatur, mortificantur hic membra nostra, quæ sunt super terram. Quamvis enim jam peccato mortui, Dei vivamus⁷ : est tamen quod in nobis mortificemus, ut non regnet peccatum in nostro mortali corpore, ad obediendum concupiscentiis ejus ; a quibus nos solvit, ne his essemus obnoxii, plena atque perfecta remissio peccatorum : et remanserunt in nobis cum quibus gerantur bella castorum. Ex his est et illa qua pudicus bene utitur conjugatus : sed cum bene fit, de malo nascitur bonum non sine malo ; et ideo renascitur, ut liberetur a malo. Quod enim Deus creat et homo generat, profecto bonum est in quantum homo est : sed ideo non sine malo, quia sola re-

¹ Psal. xciv, 1. — ² Joan. ii, 19. — ³ Psal. xciv, 2. — ⁴ 1 Cor. iii, 17. — ⁵ 2 Cor. vi, 19. — ⁶ Id. vi, 16. — ⁷ Coloss. iii, 5, et Rom. vi, 11 et 12.

generatio solvit a malo, quod trahit generatio de primo magnoque peccato.

XLIII. Sic autem incredibile vis videri, « Quod in utero baptizatae, cuius corpus est templum Dei, formatur homo futurus sub diabolo, nisi Deo renascatur ex Deo: » quasi non majoris admirationis sit, quod Deus et ubi non habitat operatur¹. Non enim habitat in corpore subdito peccatis: et tamen operatur hominem in utero meretricis. Attingit enim ubique propter suam munditiam², et nihil inquinatum in eum incurrit. Et quod multo est mirabilius, aliquando adoptat in filium, quem format in utero immundissimae foeminae; et aliquando non vult esse suum filium, quem format in utero suae filiae. Ille quippe ad baptismum nescio qua provisione pervenit; iste repentina morte non pervenit. Atque ita Deus, in cuius potestate sunt omnia, facit esse in Christi consortio, quem formavit in diaboli domicilio; et non vult esse in regno suo, quem formavit in templo suo. Aut si vult, cur non facit quod vult? Non enim quod soletis de majoribus dicere, Deus vult, et parvulus non vult. Certe hic ubi fati nulla est immobilitas, nulla fortunae temeritas, nulla personae dignitas, quid restat nisi misericordiae veritatisque profunditas? Ut sciamus, et ex hoc incomprehensibili comprehendamus juxta duos homines, unum per quem peccatum intravit in mundum, alterum qui tollit peccatum mundi, omnes filios concupiscentiae carnalis undecumque nascantur, ad jugum grave filiorum Adam merito pertinere³; et ex in omnes filios gratiae spiritalis undecumque nascantur, ad jugum suave filiorum Dei sine merito pervenire. Proinde conditionem suam gerit, qui in alterius corpore, quod est templum Dei, ita construitur, ut non ideo sit et ipse

¹ Sap. 1, 4. — ² Id. VII, 24, 25. — ³ Eccli. XL, 1.

templum Dei, quia aedificatur in templo Dei. Matris quippe corpus ut esset templum Dei, gratiae beneficium est, non naturae: quae gratia non conceptione, sed regeneratione confertur. Nam si ad matris corpus id quod in ea concipitur pertineret, ita ut ejus pars deputaretur; non baptizaretur infans, cuius mater baptizata est aliquo mortis urgente periculo, cum eum gestaret in utero. Nunc vero cum etiam ipse baptizatur, non utique his baptizatus habebitur. Non itaque ad maternum corpus cum esset in utero pertinebat: et tamen creabatur in templo Dei, non templum Dei. Ita in foemina fidei creatus est infidelis, et in eum parentes infidelitatem trajecerunt, quam non habebant quando ex ipsis natus est, sed tunc habebant quando et ipsi similiter nati sunt. Trajecerunt ergo, quod jam non erat in eis, propter semen spiritale quo regenerati sunt; sed erat in eorum carnali semine, quo eum generaverunt.

XLIV. Quamvis itaque sacro baptismate sanctificetur et corpus; ad hoc tamen sanctificatur, ut per remissionem peccatorum non solum praeteritis peccatis omnibus, verumetiam ipsi quae inest carnis concupiscentiae non sit obnoxium; cui necesse est obnoxius omnis homo nascatur, etiam moriturus obnoxius, si non renascatur. Ubi ergo me audisti sive legisti dicentem: « Non innovari homines per baptismum, sed quasi innovari; non liberari, sed quasi liberari; non salvari, sed quasi salvari, » Absit ut ego inanem dicerem gratiam lavacri illius, in quo renatus sum ex aqua et spiritu, qua liberatus sum a reatu omnium peccatorum, vel quae nascendo traxeram, vel quae male vivendo contraxeram: qua liberor ut sciam ne intrem in tentationem a concupiscentia mea abstractus et illectus, atque ut exaudiar dicens cum consortibus

meis, « Dimitte nobis debita nostra ¹. » qua liberabor ut spero, in æternum, ubi jam nulla lex in membris meis repugnet legi mentis meæ ². Non igitur ego inanem facio Dei gratiam : sed tu ejus inimicus inanem quæsisse videris jactantiam, ut in tuam disputationem introduces Epicurum ³ : « Qui negavit esse corpus deorum, sed tanquam corpus ; nec sanguinem, sed tanquam sanguinem ; » et hac occasione de philosophorum litteris ad rem quæ inter nos agitur non pertinentibus, tanto ineptius quanto velut doctius delirares. Quis autem nostrum dicit : « Quid quid in præsentis sæculo agitur, esse culpandum ; » cum hic ipse Christus tanta egerit bona, sed ut nos erueret de præsentis sæculo malo ?

XLV. Quam porro diligenter et congruenter exponas apostolicum testimonium, ubi ait : « Spe salvi facti sumus ⁴, » et cætera usque ad Redemptionem corporis nostri, » operæ pretium est intueri. Dicis enim quod « Illa resurrectio non peccata dimittat aliquorum, sed expurget merita singulorum. Reddit enim unicuique, inquis, secundum opera sua » nec tamen dicis, secundum quæ opera sua regnum Dei parvulis reddat. Et peccata quidem nulla remittuntur in regno : sed si nulla remitterentur in judicio illo novissimo, puto quod Dominus non dixisset de quodam peccato, « Non remittetur neque in hoc sæculo, neque in futuro ⁵ ; » quando sibi remitti sperabat latro ille, qui dicebat, « Memento mei cum veneris in » regnum tuum ⁶. » De qua re, quoniam profundissima quæstio est, non est modo præcipitanda sententia. Cur autem in regno nulla peccata remittit Deus filiis suis, nisi quia non invenit quod remittat ? Non enim poterunt ibi esse peccata ubi spiritus, non dico non consentit concu-

¹ Matth. vi, 12. — ² Rom. vii, 23. — ³ Cicero lib. 3. de Natura deorum. — ⁴ Rom. viii, 24. — ⁵ Matth. xii, 32. — ⁶ Luc. xxiii, 42.

piscentiæ carnis, sed nec concupiscit adversus carnem, quia nec caro adversus eum ; illa ineffabili salute perfecta, quæ nunc non fit in baptismo, ubi remittuntur quidem cuncta peccata, sed remanet carnalium concupiscentiarum mala, cum quibus post baptismum, si tamen proficiunt, exerceant sive conjugati gloriosa, sive continentes gloriosiora certamina : quod et ipse confiteris ; sed nescio qua miseria, quando pro veritate loqueris, tunc te ipse non audis.

XLVI. Describens quippe illam summam resurrectionis felicitatem, dicis « Neminem jam ibi justorum lividum facere corpus suum et servituti subicere ; neminem humiliare animam suam stratis duris et pædore membrorum. » Responde ergo cur hic ista faciat, qui omni malo in baptismate caruit, cur audet lividum facere templum Deis ? Nonne membra ejus membra sunt utique templi Dei ? Cur ergo non suavi odore, sed pædore templi ejus, aut invitat præsentiam, aut impetrat misericordiam, aut placat iram ejus ? Nihil-ne mali castigat, domat, vincit, opprimit in templo Dei, etiam livore et pædore ipsius templi Dei ? Nonne attendis, nonne perspicias, quia tam vehementer corpus suum persequens, si nihil ibi persequitur quod displicet Deo, frustra persequendo templum ejus facit injuriam magnam Deo ? Quid tergiversaris, quid cunctaris apertius confiteri ? Illud profecto, illud est quod iste, cujus livorem pædoremque prædicat, in sua carne persequitur, unde dicebat Apostolus, « Scio quia non habitat in me, hoc est, in carne mea bonum ¹. » Quam vocem baptizati esse cur negas, cum opera vocis hujus in livore corporis et membrorum pædore cognoscas ? Neque enim hæc sancti, vel Dei flagellis, vel ab inimicis tolerant patiendo, sed ipsi sibi ingerunt continendo. Et

¹ Rom. vii, 18.

ut quid hoc, nisi contra carnis concupiscentiam spiritu concupiscendo? Quod nimirum et ipse sensisti. Cum enim describens felicitatem futuræ vitæ, addidisses atque dixisses: « Nemo conviciis felicem impudentiam, nemo maxillas palmis, nemo subjiciet terga verberibus; nec conflare studebit de infirmitate virtutem; nec cum inopia frugalitas, nec cum mœroribus magnanimitas: » quare dicere noluisti, nec cum carnis concupiscentia castitas? sed festinasti sensum concludere, atque dixisti: « Nec patientia cum dolore luctabitur; » nihil aliud commemorans nisi quod forinsecus irruens fortitudine toleratur, non quod intus se commovens castitate comprimitur. An forte nos arguis tarditatis, qui non intellexerimus, hoc te jam significasse superius, cum de livore corporis diceres et labore ac pædore membrorum? Quando enim non ab hoste, sed a se ipso affligitur fortis, in ipso intus est qui vincendus est hostis.

XLVII. Memento sane non te exposuisse cur Apostolus dixerit: « Adoptionem expectantes¹, » qui jam in lavacro regenerationis fuerat adoptatus. Iterum dicis: « Quod carnem suam nullus oderit. » Quis enim hoc negat? Sed tamen disciplinæ rigore asseris conterendam. Iterum ergo pro veritate loqueris, et audire te non vis. Cur enim caro conteritur a fidelibus, si nihil remansit in baptismo quod adversus spiritum concupiscat? Cur, inquam, conteritur a se ipso templum Dei, si nihil ibi est quod resistat Spiritui Dei? Non autem tantum inesset, verum et graviter obsesset, nisi reatus quo nos obstrinxerat, per remissionem peccatorum solutus esset. Solvitur ergo per indulgentiam, quia tenebat in noxa: conteritur per continentiam, ne vincat in pugna. Agitur itaque ne obsit, donec ita sanetur ut non sit. Quapropter dimittun-

¹ Rom. viii, 23.

tur in baptismo cuncta peccata, et originaliter tracta, et ignoranter vel scienter adjecta. Sed cum dicit apostolus Jacobus, « Unusquisque tentatur a concupiscentia » sua abstractus et illectus, deinde concupiscentia cum » conceperit, parit peccatum: profecto in his verbis par- » tus a pariente discernitur. » Pariens enim est concupiscentia, partus peccatum. Sed concupiscentia non parit, nisi conceperit; nec concipit, nisi illexerit, hoc est, ad malum perpetrandum obtinuerit volentis assensum. Quod ergo adversus eam dimicatur, hoc agitur, ne concipiat pariatque peccatum. Dimissis itaque in baptismo peccatis omnibus, id est, omnibus concupiscentiæ foetibus, si illic etiam ipsa consumpta est, quomodo contra eam ne concipiat, dimicant sancti « Livore corporis, pædore membrorum, contritione carnis? » quæ verba tua sunt. Quomodo, inquam, livore, pædore, contritione templi Dei contra eam belligeratur a sanctis, si et ipsa est ablata baptismo? Manet igitur: nec ea regenerationis lavacro caruimus, si non ibi caruimus sensu, quo eam manere sentimus.

XLVIII. Quis autem ita sit imprudens atque impudens, ita procax, pertinax, perversus, ita postremo insanus et demens, qui cum peccata mala esse fateatur, neget esse malum concupiscentiam peccatorum, etiamsi adversus eam concupiscente spiritu, peccata concipere ac parere non sinatur? Tale porro ac tam magnum malum, tantum quia inest, quomodo non teneret in morte et pertraheret in ultimam mortem, nisi et ejus vinculum in illa quæ fit in baptismo remissione peccatorum omnium solveretur? Propter hoc enim vinculum quod connectitur ex primo Adam, nec solvi potest nisi in secundo Adam; propter hoc, inquam, vinculum mortis, mortui reperiuntur in-

¹ Jacob. i, 14.